

ACCIÓ VALENCIANA

El gran Homer no escrigué en llatí perquè era grec; així mateix Virgili no escrigué en grec perquè era llatí.

Cervantes.

Butlletí quinzenal " Organ d'ACCIÓ CULTURAL VALENCIANA " Redacció i Administració: Jorge Juan, 13

Preus de Subscripció: simpatitzant, 3 pessetes a l'any; actiu, 1 pesseta al mes; protector, 2 pessetes al mes, com mínim

ANY I - N.º 11

VALENCIA 15 SETEMBRE 1930

10 CÈNTIMS

EDITORIALS

L'onze de Setembre

En aquest dia de commemoració dels fatídics fets de 1714 a Barcelona, no volem deixar d'enviar una cordial salutació a la nostra germana Catalunya.

En aquella data, Barcelona fou presa a l'assalt per les tropes espanyoles i franceses del primer dels Borbons. El fet tenia les mateixes conseqüències que tingué per a nosaltres la lluita d'Almansa set anys abans, en 1707.

Tot allò de més car al nostre poble: llengua, dret, administració fou bandejat.

L'agressió a Valencia i Catalunya, i desseguida a Mallorca portà tota la nostra nació a viure d'una espiritualitat aliena, imposada i per tant doblement estèril. Llargs anys de decadència hem viscut des d'aleshores. Però ja hom veti vindre una nova albada en que sense ésser enemics de ningú no consentirem tampoc que s'ens atropelle de nou.

En aquest dia tornem a oferir la nostra cordialitat plena de germanor a qui éssent el darrer reducte de la defensa de la nostra ànima, es ara també qui marxa a l'avantguarda en el nostre moviment de reconquesta.

Veus de Migdia

La creuada per la dignificació del parlar popular està per manpendre entre el poble pero sortosament entre la nostra gent lletrada va obrint-se camí la necessitat d'esta dignificació a força diaçò es tan gran que dins de poc aquell que amb una mica de cultura no ho comprenga, be podrem dubtar dels fonaments que te per a d'esta matèria.

Es corpenedor, per altra banda, que desde unes altres indrets si no l'literaris purs, d'una certa bona fe i en la present ocasió d'una innegable voluntat, vaja via esta mateixa idea. Hui, ens es afalagador oferir als nostres llegidors un cult article de fons aparegut a un setmanari alicantí del que, corregida una mica per nosaltres la seva ortografia, diu:

Fraternitat Regional Valenciana

"El dia de Sant Jaume amb motiu de la consagració de la Senyera valenciana, tornaren a unir-se a Valencia en fraternal abraç les tres províncies del regne: Valencia, Castelló i Alacant.

Be estan eixos actes de xermanor i exaltació valencianista en els que brolla l'esperit del poble; però això no es prou; es precis fer més per part de tots; no es prou el desbordament d'entusiasme de un moment, del que passat algún temps, no queda d'ell més que el record; es necessari ser valencians en totes les hores i en totes les ocasions; valencians per a exaltar i per a honrar tot lo nostre y a nostra patria xica: Valencia, Castelló i Alacant...

Sobre tot parlem nostra llengua i fem que la deprenquen nostres fills; no fem com ara, que el picapedrer, el manyà i tota la xent més humil, procuren abans que res que els fills parlen en castellà, sense dubte per semblar-se en açò al senyorets, ja que no poden semblar-se en altra cosa.

Eduquem al poble en eixe sentit. Que siga nostra propia llengua valenciana la que usem en nostres converses públiques y familiars; que siga nostra llengua la que usem per a defensar els nostres drets i siga la que es deixi sentir en les altures del poder per a reclamar lo nostre.

Per ahí anirem bé i farem més camí que amb actes públics, aparatosos i teatrals, que no diem que estiguen mal, però que al fi i al cap resulten fum de palla".

Estudis pedagògics

Ha hagut, el hi ha i l'haurà, segurament, un gran interès a que les terres valencianes deixen d'ésser de llengua catalana. Els enemics, conscients o no del nostre idioma, deuen saber que aquest és un vehicle de la cultura i que, al mateix temps, és un espill de la cultura i moltes vegades la cultura mateixa.

Un poble treballat té al seu favor un altíssim tant per cent de benestar, de civilització, de justícia. Es en busca de la justícia que fa camí l'humanitat. Però no es fa endavant sense trasbalsos; de tal manera, que la normalitat és aquella que té el seu millor exemple en la processó que avança i arriba a terme després d'haver donat una passa cap arrere per cada dues cap avant. L'humanitat fa camí vers la millor vida no obstant tenir pobles que, com alguns individus d'algunes famílies, s'afanyen més a conservar les esplendors passades que no a assolir-ne de noves, essent sovint esplendors, glories i beneficis adquirides per herència i no per activitats més o manco ajustades a l'època.

El poble que vullga posar-se en camí de perfecció haurà de procurar-se una cultura propia. Les cultures maullevades conduïxen més a la submissió que a l'alliberament. Un home que, com vulgarment és dit, pense amb el cervell d'un altre home serà sempre un dependent del cervell pensador, de la voluntat aliena. Doncs un poble que tinga la cultura que li presta un altre poble dependrà d'aquest. D'un règim de dependència, coneguda, consentida i vullguda, no poden néixer unes relacions justes. Qui conega on és la injustícia i no procure extirpar-la és un homòide, ha perdudes les virtuts—virtut: força—de tal.

Per a que el poble valencià siga lliure i

Davant açò aquell que no s'hi veja enaltit en lo seu sentiment per aquestes paraules, no pot dir que te un cor ben organitzat valencianament. Quan hem d'agrair desde els nostres indrets universitaris i lletrats aquestes paraules d'una revista alacantina—*El Tio Cuc*—que si se ho proposara podria enlairar la nostra llengua, parlada des dels palmerals d'Elx fins a les valls d'enllà el pirineu...! Aquesta classe de premsa podria conduir un públic numerosíssim si ella vullguera. Perque ho faça d'acord amb els seus sentiments no ben traduïts encara al exterior, formulem els nostres vots, desitjant es lliure de bordes mixtificacions llingüístiques.

aporte, per tant, una notable col·laboració als avenços de l'humanitat ha de posseir una forta cultura propia. Aquesta cultura no pot obtenir-se d'una manera eficaç si no és per mig de la seua natural expressió popular, ço és per mig de la llengua materna. Però una llengua si no és treballada, si no és cultivada literàriament i gramaticada "o mor absorbita—com diu Prat de la Riba—per la invasió d'una llengua superior, o mor per descomposició interna, trossejada, esmicolada per els dialectes".

Per altre costat—i açò ens interessa tant com som ciutadans—cultivar un idioma és conservar una nacionalitat.

Heus aci el punt bàsic; el valencià deu tindre un gran interès a estudiar el seu propi idioma. Un doble amor l'obliga: el de la patria i el del mon.

Però ¿qui ha d'estudiar la nostra llengua? ¿Quan s'ha d'estudiar? ¿Cóm ha d'ésser estudiada? Qüestions son aquestes ben plenes de problemes: pedagògics, d'afectes pairals, d'interessos de cultura universal. Qüestions aquestes purament científiques la claredat de les quals és enterbolida per passions de domini, per interessos creats, per defeccions absurdes. Es la política la que posada al servei de causes injustes fa que un poble no autodetermine d'una manera racional i científica els problemes elementals de la cultura. Car si tot individu té més que el dret a posseir una cultura l'obligació d'adquirir-la, tot poble té dret a la llibertat cultural creant-la o recreant-la o be contservant-la. La nostra no pot ésser eficient si no és posant en joc el nostre natural vehicle: la llengua valenciana.

CARLES SALVADOR.